

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Boels, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Kézer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringwald, Soerabaja; Dr J. C. Rollmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wieringa, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 30000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 1 Buitenland f1.50 en voor Ned-Indië f6.— per jaar.
Advertenties: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Gelijksstelling van het Bz. met het Openb. Hooger Onderwijs. I. — Uit de Schrift: Doodsteeken (1 Joh. 3:14, 15). — Kerkelijk Leven: Verkeerde Wisselstand. IX. De dualistische inspiratie-theorie wint veld. Verwijt noch blaam. — Pop. Wet. Schetsen: Iets over het beeld van Jezus in de moderne literatuur. XIX. — Literatuur en Kunst: „Opstandige Jeugd". — Persoonlijk. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

GELIJKSTELLING VAN HET BIJZONDER MET HET OPENBAAR HOGER ONDERWIJS.

I.

Slechts een tweetal hoofdartikelen staan ons ten dienste om dit onderwerp te behandelen. Daarvan moet het eerste om technische redenen nog zeer kort zijn.

Men gevoelt, dat onder deze omstandigheden van een behandeling, dien naam waard, geen sprake kan zijn.

Wij kunnen aangaande deze materie hoogstens een gedachte lanceren.

Gaarne benutten we evenwel deze gelegenheid. Want het is dunkt ons noodzakelijk, dat men zich in onzen kring hieromtrent nader bezint.

Nieuw is het onderwerp niet.

Het heeft reeds meermalen object van bespreking uitgemaakt.

Dat zou trouwens ook niet anders kunnen.

Want onze tijd zelf stelt het probleem telkens aan de orde.

Een paar jaar geleden had een staatscommissie zich erover te beraden.

Onlangs werd het in de Tweede Kamer terloops aangeremd bij het voorstel om de R.-K. Handelshoogeschool te Tilburg te subsidiëren.

Nu weer, bij de opstelling van de verkiezingsprogramma's, kan er niet van worden gezweven.

Het Anti-revolutionaire program wijdt er enkele regels aan.

Indien men op een krantenverslag mag afgaan, verklaarde het Christelijk-Historische Kamerlid Tilanus zich vierkant tegen subsidiëring van het „sectarische" (!) Hooger Onderwijs.

Dit zijn evenzoveel bewijzen, dat deze zaak in de lucht zit.

Het kan slechts verwonderen, dat er van onzen kant niet meer over geschreven is.

Indertijd bevatte de A.-R. „Rotterdammer" enkele uitnemende artikelen van de hand van Prof. Mr P. A. Diepenhorst.

Veel discussie lokten deze echter niet uit.

Daarop volgde weer een tijd van zwijgen.

Indien wij nu met onze artikelen konden bereiken, dat men deze zaak meer naar het centrum der belangstelling verplaatste, zouden wij over het resultaat bijzonder tevreden zijn.

Dat er aan deze kwestie buitengewone moeilijkheden verhanden zijn, ontveinen we ons geen oogenblik.

Met een gebaar van hocus pocus komen we niet tot een oplossing.

Ernstige deliberatie moet hier als eerste voorwaarde worden beschouwd.

Daarbij moet echter begonnen met heel dit vraagstuk buiten de sfeer der aktieve politiek te dragen.

Later behoort het zeer zeker met de politieke konstellatie van het oogenblik in verband te worden gebracht om te zien in hoeverre onze denkbeelden te realiseeren zijn.

Maar daarmee mag men niet aanvangen.

Anders wordt de kwestie onzuiver gesteld.

En maar het ons toeschijnt valt het juist aan het feit, dat men niet uit de politieke sfeer kon komen, te wijten, dat dit onderwerp toenogtoe steeds naar den achtergrond is gedrongen.

Men zag er, gelijk het volk zegt, geen gat in. Want de politieke toestand is ten deze duidelijk afgeteekend.

De linksche partijen zijn als één man tegen voldoende subsidiëring van het Bijzonder Hooger Onderwijs, althans van dat, dat een principiële karakter draagt. Prof. Casimir moge indertijd op de onhoudbaarheid van dit standpunt hebben gewezen, zijn stem, stierf weg in de woestijn.

De rechtsche partijen zijn ten aanzien hiervan verdeeld.

Anti-revolutionairen en Roomschen zijn ervoor, maar de Christelijk-Historischen hebben hun hart verpand aan de Openbare Universiteiten, zoonodig aangevuld met Bijzondere Leerstoelen.

Dit wekt licht de stemming: wat haant het om dit onderwerp aan te grijpen, men komt rechts toch niet tot overeenstemming, veel eer loopt men gevaar een twistappel op te werpen.

Toch is dit dunkt ons de juiste houding niet.

Al zijn de rechtsche partijen het onder elkander op een bepaald punt niet eens, zoo eischt toch de zelfstandigheid van elk harer, dat zij die kwesties onder de oogen zien, welke zij van vitaal belang achten.

Iets anders is het of men er op staat om zoo'n punt, stel er wordt bij de verkiezingen van 1929 een coalitie gevormd, op het regeeringsprogram te plaatsen.

Het laatste volgt volstrekt nog niet uit het eerste.

Komt men onzerzijds inzake de subsidiëring van het Hooger Onderwijs tot een vast resultaat, dan kan die gedachte worden gepropageerd zonder er zich om te bekommeren of andere partijen misschien afwijzend hiertegenover staan.

Alleen wanneer het er op aan komt een kabinet te vormen, dat steunt op de rechtsche partijen, is het tijd genoeg te overwegen wat men van zijn eisch in deze kan laten vallen.

Vóór dien tijd moet de beraadslaging in volle vrijheid geschieden.

Daarenboven.

Men mag nooit van de vooropgezette gedachte uitgaan, dat een andere partij, vooral niet als zo ons zoo na staat als die der Christelijk-Historischen, niet voor overreding vatbaar zou zijn.

Indien wij slechts voor doorslaande argumentatie zorgen, mag op overwinning van vooroordeel en min juist inzicht steeds gehoopt, blijft de mogelijkheid van overtuiging bestaan.

Daar komt bij, dat, al zouden we de Christelijk-Historischen in dit opzicht niet geheel kunnen winnen, het toch niet uitgesloten mag worden geacht, dat zij dit standpunt op den duur zullen innemen: hoewel zij voor ons hierin andersdenkenden zijn, respecteeren wij toch uw gevoel en meenen, dat de overheid aan uw verlangen behoort te voldoen.

Terwijl tenslotte ook nog dient bedacht, dat de politieke toestanden een kompromis kunnen vereischen, waarbij de praktische uitwerking van onze beginselen aangaande het Bijzonder Hooger Onderwijs door anderen in den koop mee worden genomen. De heer Colijn sprak het bij het jubileum van Prof. Hugo Visser terecht uit, dat het kompromis in de politiek een voornamelijk rol speelt.

Doch dat alles is van later zorg.

Eerst hebben wij onder elkander er ons reken-schap van te geven, hoever de subsidiëring van het Bijzonder Hooger Onderwijs zich rechtens moet uistrekken.

Daarbij vindt men onze overtuiging in het op-schrift boven deze artikelen vertolkt.

HEPP

Verbetering. Verl. week stond in het hoofd-art. op bl. 154, kolom 2, regel 14 v.o.: figt. Lees: legt. Zelfde kolom, regel 10 v.o. staat: weten. Lees: wetten (ons in alle weten van groei gelijk). Bl. 155, kolom 1, regel 37 v.b. staat: liefde vol hegeeren. Lees: liefdevol hegeeren. K. S.

UIT DE SCHRIFT.

Doodsteeken.

„die (zinnen) broeder met (se) heeft" hijft in den dood.
„een legelijk, die zijner broeder haat, is een doodslager: en gij weet, dat geen doodslager het ewigke leven heeft in zich brennende."
1 Johannes 3:14, 15.

„Die zijn broeder niet liefheeft."

Het is, alsof de apostel huivert om dat vreeselijk woord „haten" te zeggen, waartoe niettemin een volgend oogenblik de heilige consequentie hem drijven zal: — „een legelijk die zijn broeder haat."

En toch is het goed, dat hij ons die afwisseling van „niet-liefhebben" en „haten" even hooren laat; want daarin leert ons de Heilige Geest, dat deze beide voor Gods oog éénzelfde betekenis hebben.

Wij zijn zoo licht geneigd om onszelven van „haat" tegen den broeder vrij te spreken. Wij mogen hem dan al niet liefhebben, hem minder sympathiek gezind zijn, — of welke gematigde uitdrukkingen we op dit gebied nog meer weten te bezigen, — maar hem haat toedragen, — neen, allerminst. Zoo positief-afkeerig is onze gezindheid jegens hem niet. En met deze stikende rede-neering brengen wij ons geweten gemakkelijk tot rust. Wij hebben het woord van Johannes „een legelijk, die zijn broeder haat" de spits ontnemen, en machteloos glijdt de pijl langs ons af.

Nu, dan moge ons herinnerd worden, dat „niet-liefhebben" voor God éénzelfde karakter en kracht heeft als „haten"; dat de Heere geen gemeenschap heeft met onze uitvluchten en gewetenstruifjes; en dat Zijn zwaard door het papieren schild van onze zelfgevonden onderscheidingen heengaat. Voor het oog van den heiligen God is degene, die zijn broeder slechts „niet-liefheeft", dezelfde als die zijn broeder in den vollen zin des woords haat.

Zijn broeder.

Ook hier moet dit woord, evenals in het voorgaande, betrekken op de heilige gemeenschap dergenen die in Christus zijn. De apostel richt zich tot de Kerk des Heeren, en doelt op de in haar geleide geestelijke betrekkingen tusschen de leden onderling. Wel zou dit woord ook zijne gevolgtrekkingen kunnen hebben voor den tuinder, kring daarbuiten, maar men rekent toch vóór alles met Johannes' eerste bedoeling. En dan zien wij zijn blik gericht op de verhoudingen in de gemeente des Heeren.

Maar dan wordt „haat" hier ook iets ontzettends. Want hij geldt den „broeder", het lid van Christus' lichaam; hij geldt het heilig werk Gods in den mensch, het deelgenootschap aan Christus, het kindschap van den Vader in de hemelen. Dit wordt door Johannes zoo doordringend gezien, dat hij eene enkele maal bij de uitdrukking „broeder" het lidwoord weghaat, als om aan te geven, dat hij het individuele op den achtergrond zet, in de heilige zaak en het heilig beginsel van het broeder-in-Christus-zijn naar voren te brengen; — wie „broeder" niet liefheeft.

En dat, dat is het vreeselijk karakter van dezen haat.